

[Bertel Dahlgaard.]

rational arbejdsdeling i Vesteuropa, således at de mest produktive bedrifter og erhverv i hvert land får øgede muligheder, og samtidig modsætte sig, at det erhverv i Vesteuropa, inden for hvilket arbejdsdelingen er ringest, hvor beskyttelsen flourer mest, inddrages i frihandelsområdet. Landbruget dækker vel henved 25 pct. af den samlede produktive beskæftigelse i Vesteuropa. Kan man virkelig for alvor gå ind for et fælleseuropæisk varemærked og dog holde det største erhvervsområde udenfor? Jeg er selvfølgelig ganske klar over, at landbrugets indpasning i denne økonomiske tilpasningsproces må kræve særlige løsninger og metoder. Årtiers slendrian på dette område i de andre lande kan der ikke let rådes bod på. Dette illustreres jo ganske godt ved, at den britiske regering hvert år i subsidier yder det britiske landbrug omkring 4 milliarder kr., et beløb, der er dobbelt så stort som værdien af Danmarks samlede årlige eksport af landbrugsvarer til England.

Vi må nødvendigvis sætte alt ind på, at der gøres en energisk fællesindsats for at øge samhandelsmulighederne for landbrugsvarer på længere sigt og dermed skabe en bedre arbejdsdeling. Den situation, at landbruget holdes uden for frihandelsområdet, og at de seks Bruxelleslande iværksætter et landbrugssamarbejde, som i særlig grad vil ramme Danmark, er simpelt hen uacceptabel for os. Vi må kunne forlange af såvel vore britiske venner som af de seks lande, at de indser dette, og vi må i givet fald i Paris være rede til at benytte alle til rådighed stående midler for at gøre det fornødne indtryk. Det er jo rigtigt, som den højtærende økonomiminister antydede, at englænderne må forstå, at et mindstemål af britisk samarbejdsvilje i denne sag kan blive afgørende for udviklingen på længere sigt af det dansk-britiske samhandelsforhold og vor udenrigsøkonomiske orientering.

Vi skal ikke i dag gøre forsøg på at fastlåse os på bestemte standpunkter eller bestemte fremgangsmåder under den kommende tids anspændende forhandlinger; det har vi ikke forudsætninger for at gøre. Det ærede medlem hr. Ole Bjørn Krafts spørgsmål i dag var så specificerede, at det

faktisk ville være letsindigt af regeringen at give helt konkrete svar herpå; det ville ikke være i landets interesse, om den gjorde det, netop som vi står over for forberedelsen til vigtige afgørelser. Jeg tror på, at regering og folketing vil være at finde på samme linje, når vi nu sammen skal søge at sikre Danmark den bedst mulige forhandlingsposition. Jeg har derfor her ønsket at indskrænke mig til at angive det radikale venstres principielle indstilling, og jeg håber, jeg har gjort det så klart, at der ikke herom kan herske tvivl.

Jeg skal til slut gøre nogle bemærkninger om det nordiske økonomiske samarbejde. Udsigterne til dannelsen af et vesteuropæisk frihandelsområde har hos nogle skabt øget skepsis over for det nordiske økonomiske samarbejde. Visse nordiske erhvervs-kredse vil give udtryk for den opfattelse, at det nordiske bør opgives eller indtil videre lægges på hylden under indtryk af de vesteuropæiske perspektiver. Jeg har tidligere i det høje ting advaret imod, at man lader disse synspunkter påvirke det forberedende arbejde, der foregår med henblik på et fælles nordisk marked. For en uges tid siden havde det norske storting en stor debat om disse problemer, og vi erfarede, hvordan den norske opposition anvendte det vesteuropæiske frihandelsområde som et nyt argument i modstanden mod et nordisk marked. Norge må med i frihandelsområdet og opgive det nordiske marked, erklærede oppositionen. Det er ganske ejendommeligt at se, hvordan disse politiske talsmænd, som netop har modsat sig et nordisk marked på grund af frygt for overlegen dansk og svensk konkurrence, nu går ind for at åbne det norske marked for en langt stærkere konkurrence fra hele Vesteuropa.

Jeg håber, at de skandinaviske regeringer vil drage omsorg for at placere det nordiske økonomiske samarbejde på en sådan måde i de fortsatte drøftelser om det vesteuropæiske frihandelsområde, at disse drøftelser ikke foregriber mulighederne for at oprette et nordisk marked. Jeg kan vanskeligt forestille mig, at udlandet med henvisning til frihandelsområdet skulle kunne modsætte sig det nordiske marked. Det ville jo dog være helt urimeligt, om den første virkning af dette nye forsøg på koordination af Vest-